

DATARAPPORT FRA GRUNNUNDERSØKELSE

Talus AS
Grunnundersøkelser Rognan
Oppdrag nr: 1350031756
Rapport nr. 1

Dato: 03.01.2019

Fylke Nordland	Kommune Rognan	Sted Rognan	UTM-sone: 33 05187 74427
Byggherre Rognan kommune			
Oppdragsgiver Talu AS			
Oppdrag formidlet av Talus AS v/ Stig Brunnes			
Oppdragsreferanse Oppdragsbekreftelse av 15.11.2018			
Antall sider 5	Tegn.nr. 101 - 112	Bilag.nr. -	Antall tillegg 2

Prosjekt-tittel

Grunnundersøkelser Rognan

Rapport-tittel

Grunnundersøkelser Datarapport

Oppdrag nr: 1350031756	Rapport nr: 1	Rev:	Dato: 03.01.2019	Kontr: NAZA
Oppdragsleder: Bjørnar Kristiansen		Utarbeidet av: Bjørnar Kristiansen <i>Bun</i>		
<p>SAMMENDRAG Det er utført grunnundersøkelser for 2 områder i Rognan som er under planlegging for utbygging. Det er utført 4 totalsonderinger og 2 prøveserier på hvert delområde.</p> <p>Delområde 1: Opptatte prøver (0 – 5 meter) viser silt og sand. Sammensetningen mellom sand og silt synes å variere en del med dybden og fra punkt til punkt. Sonderingene tyder på lignende grunnforhold til stor dybde. I punkt 3 kan det være et lag med bløt leire fra 9 – 10 meter. Telefarlighet er målt til teleklasse T1 – T4.</p> <p>Delområde 2: Opptatte prøver (0 – 5 meter) viser løsmasser av sand og grus. Sonderingene tyder på lignende grunnforhold i alle punkter til stor dybde. Telefarlighet er målt til teleklasse T1 – T2.</p>				

INNHOOLD

1	INNLEDNING	3
1.1	Prosjekt	3
1.2	Innhold	3
2	UNDERSØKELSER	3
2.1	Feltundersøkelser	3
2.2	Oppmåling	3
2.3	Laboratorieundersøkelser	3
2.4	Resultater	3
2.5	Miljøforhold	4
3	GRUNNFORHOLD	5
3.1	Løsmasser	5
3.2	Grunnvann	5
3.3	Berg	5

TEGNINGER

Tegn. nr.	Rev. nr.	Tittel	Målestokk
101		OVERSIKTSKART	1 : 50 000
102-1		SITUASJONSPLAN	1 : 1 000
102-2		SITUASJONSPLAN	1 : 1 000
103		BORERESULTATER PKT 1 – 2	1 : 200
104		BORERESULTATER PKT 3 – 4	1 : 200
105		BORERESULTATER PKT 5 – 6	1 : 200
106		BORERESULTATER PKT 7 – 8	1 : 200
107		BORPROFIL PKT 1	1 : 200
108		BORPROFIL PKT 3	1 : 200
109		BORPROFIL PKT 5	1 : 200
110		BORPROFIL PKT 8	1 : 200
111		KORNFORDELINGSANALYSE PKT 1 OG 3	
112		KORNFORDELINGSANALYSE PKT 5 OG 8	

TILLEGG

- I MARKUNDERSØKELSER
- II LABORATORIEUNDERSØKELSER

1 INNLEDNING

1.1 Prosjekt

Rognan kommune utreder to tomter for videre utbygging. Talus AS er geoteknisk rådgiver og har satt opp boreprogram for de aktuelle tomtene. Rambøll har gjennomført grunnundersøkelser og geotekniske laboratorieundersøkelser.

Område 1: Saltnes, øst for Saltelva

Område 2: Nygård, vest for Saltelva

1.2 Innhold

Rapporten inneholder samlede resultater fra utførte undersøkelser i felt og laboratorium for begge områdene som er undersøkt.

2 UNDERSØKELSER

2.1 Feltundersøkelser

Det er på hvert delområde utført 4 totalsonderinger og prøveserier i 2 punkter. Plassering av borepunkter fremkommer av oversiktskart og situasjonsplaner på tegning 101, 102-1 og 102-2.

2.2 Oppmåling

Borepunkter er satt ut og innmålt med GPS av PK Strøm v/ Kåre Aure. Koordinatsystem UTM sone 33 og høydesystem NN 2000.

2.3 Laboratorieundersøkelser

Det er på opptatte prøver utført klassifisering og måling av vanninnhold. På et utvalg av prøver er det gjennomført kornfordelingsanalyser.

2.4 Resultater

Resultater fra utførte totalsonderinger er presentert som enkeltboringer med en enkelt jordartsoversikt i prøvetakingspunkter, på tegning 103 – 106.

Resultater fra utførte laboratorieundersøkelser er vist i egne bilag på tegning 107 – 110, mens kornfordelingsforsøk er grafisk fremstilt på tegning 111 – 112.

Tillegg I og II gir forklaring og metodebeskrivelse på henholdsvis utførte felt- og laboratorieundersøkelser.

2.5 Miljøforhold

Rambøll Norge AS er ISO-sertifisert iht. NS-EN ISO 9001:2008 og NS-EN ISO 14001:2004 og søker i sine oppdrag å identifisere og imøtekomme miljøaspekter som er relevante for det enkelte oppdrag. I dette oppdraget er følgende miljøaspekter vurdert i forbindelse med utførte grunnundersøkelser.

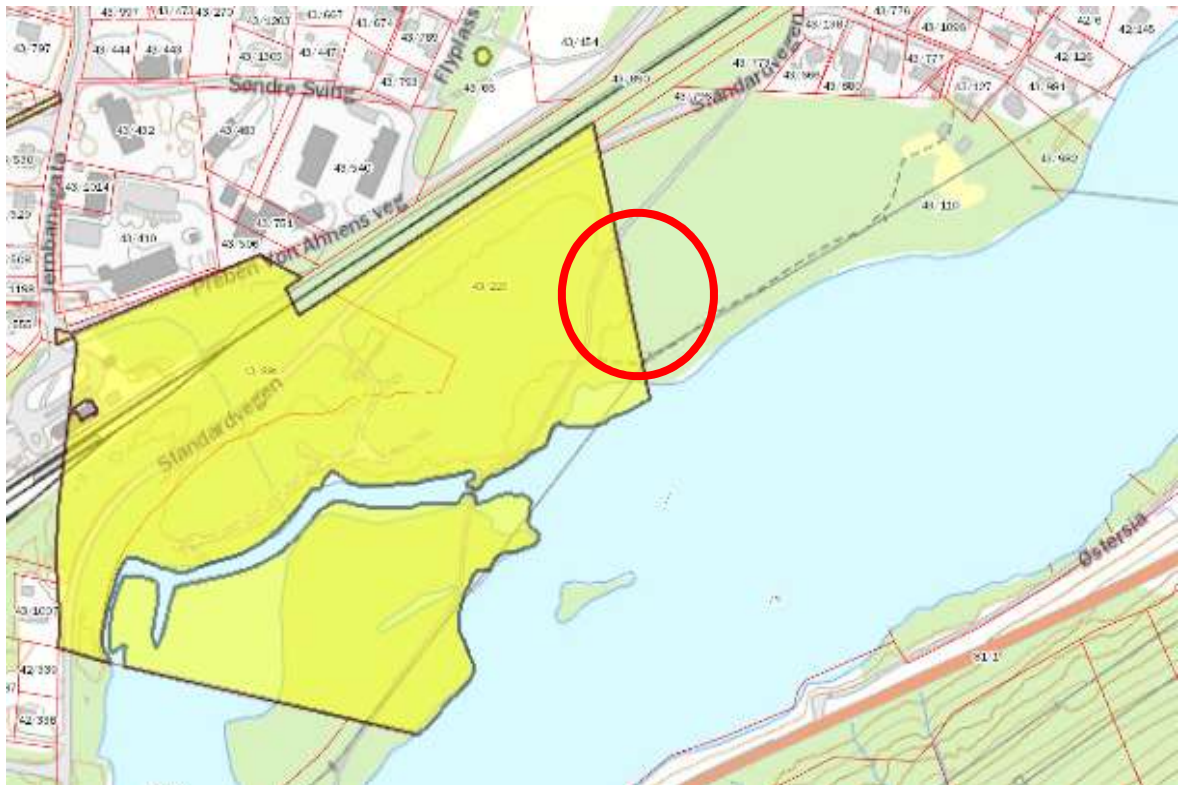
- **Utslipp**

Vi har i løpet av vårt feltarbeid ikke hatt uhell eller feil på utstyr som har påført omgivelsene skader.

- **Forurenset grunn**

Område 1 ligger ikke et allerede registrert aktsomhetsområde for forurenset grunn.

Område 2 ligger i utkanten av et registrert aktsomhetsområde for forurenset grunn. Boring ved punkt 7 avdekket omdannet søppel med karakteristisk søppellukt.

- **Kulturminner**

Det er ikke kjente kulturminner på noen av planområdene.

3 GRUNNFORHOLD

3.1 Løsmasser

Delområde 1 Saltnes:

Opptatte prøver (0 – 5 meter) viser silt og sand. Sammensetningen mellom sand og silt synes å variere en del med dybden og fra punkt til punkt.

Sonderingene tyder på lignende grunnforhold til stor dybde. I punkt 3 kan det være et lag med bløt leire fra 9 – 10 meter.

Telefarlighet er målt til teleklasse T1 – T4.

Delområde 2 Nygård:

Opptatte prøver (0 – 5 meter) viser originale løsmasser av sand og grus. Sonderingene tyder på lignende grunnforhold i alle punkter til stor dybde.

Telefarlighet er målt til teleklasse T1 – T2.

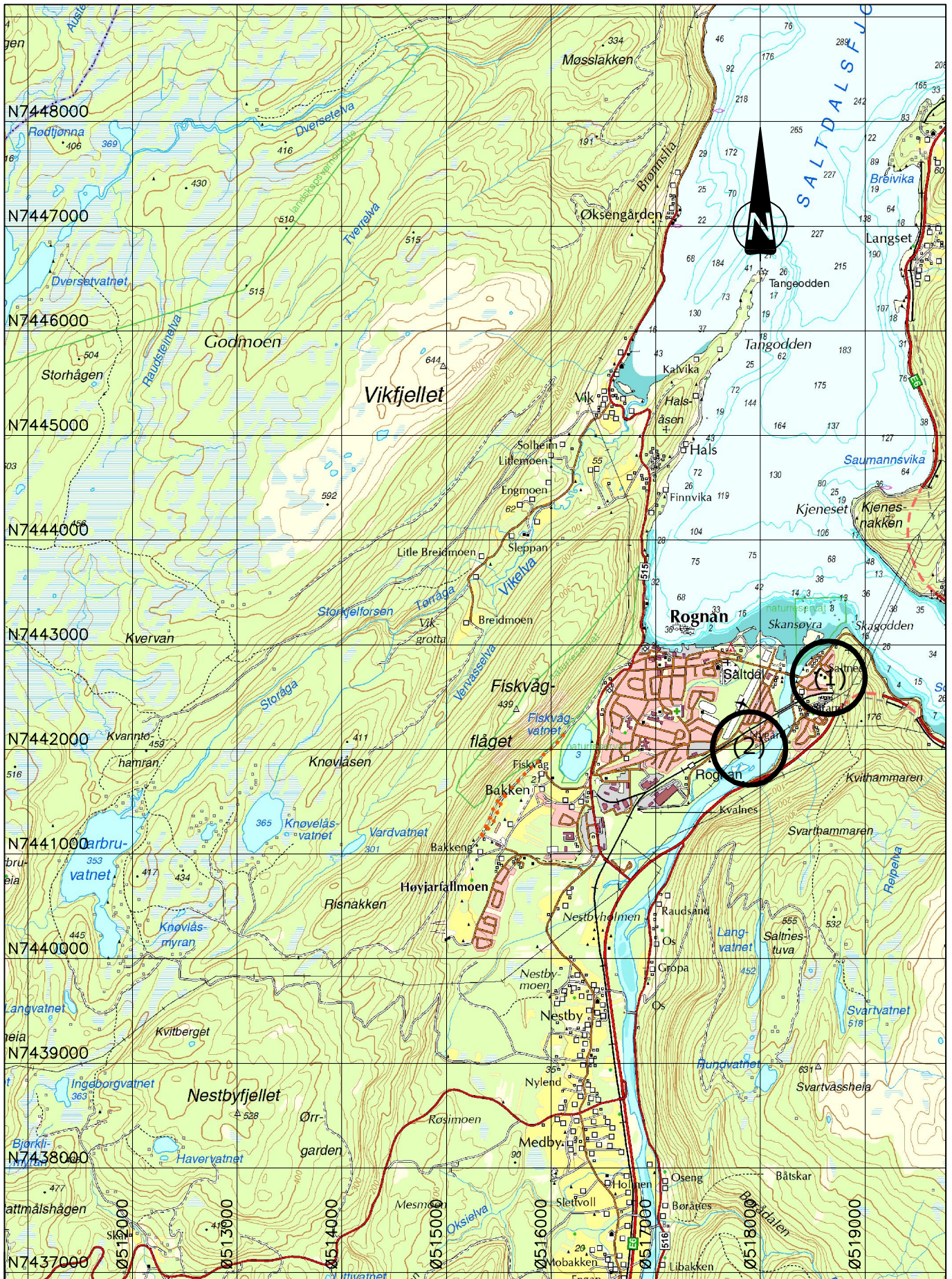
Rundt borpunkt 7 og 8 må det forventes fyllmasser fra en gammel søppelfylling.

3.2 Grunnvann

Grunnvannsstand og poretrykksforhold er ikke målt i denne omgang.

3.3 Berg

Det er generelt dypt til berg på begge områdene. Det er kun i borpunkt 3 (delområde 1) det er truffet berg, 11,7 meter under terreng. Øvrige boringer er avsluttet 15,7 – 25,8 meter under terreng uten kontakt med berg.

0	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
Rev	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr: 1350031756   Målestokk: 1: 50 000   Status: Datarapport

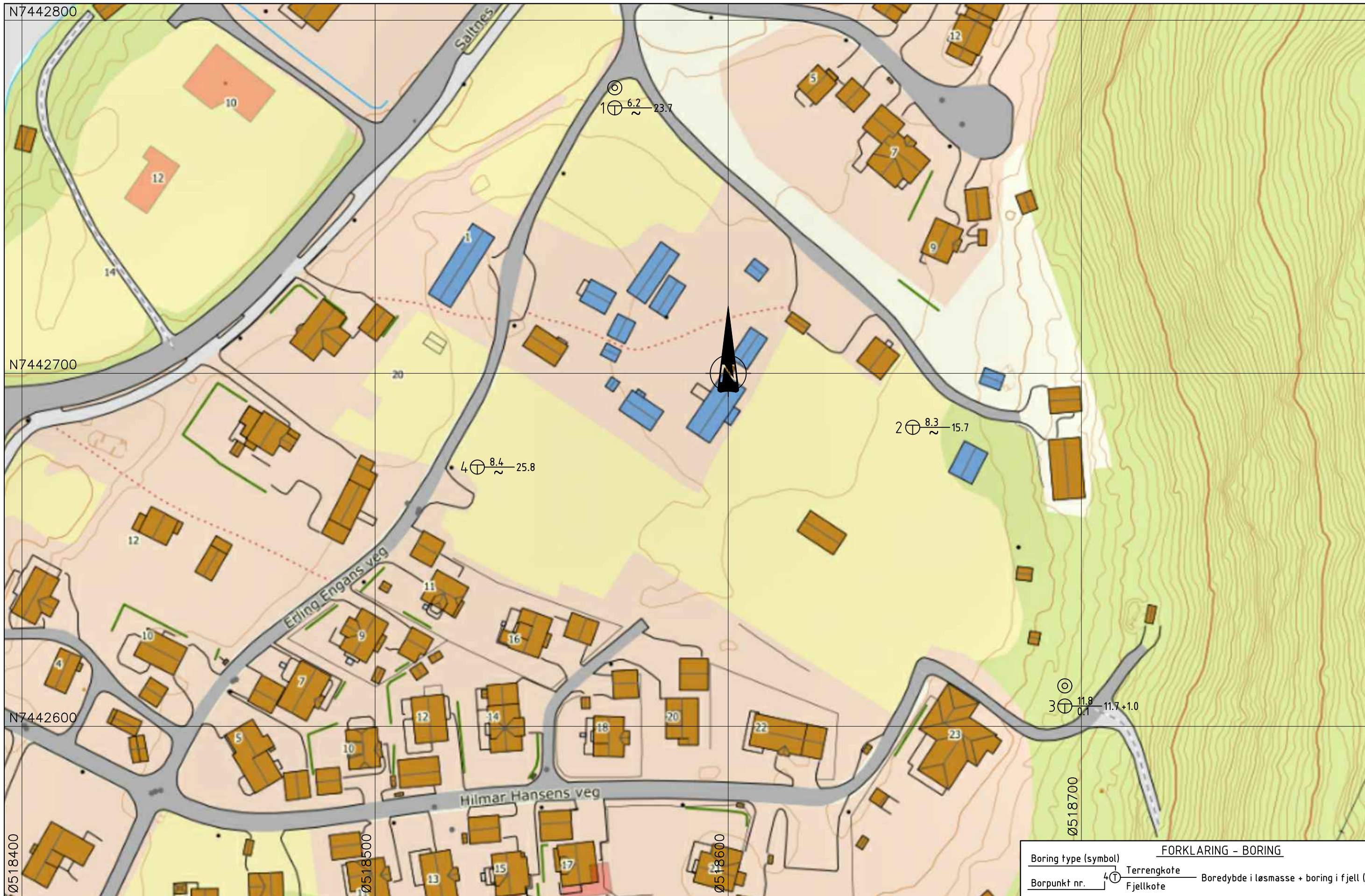
Grunnundersøkelser Rognan
Talus AS

OVERSIKTSKART   UTM33 (Euref89): 05187 74427 (1)
UTM33 (Euref89): 05179 74420 (2)

RAMBOLL

Ramboll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00

Tegning nr: 101   Rev: 0

FORKLARING - BORING			
Boring type (symbol)	⊕	⊙	
Borpunkt nr.	4	⊕	
	⊕	⊙	

00	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

RAMBOLL
 Rambøll Norge AS
 P.b. 9420 Torgarden
 7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Grunnundersøkelser Rognan

OPPDRAGSGIVER
Talus AS

INNHOOLD
SITUASJONSPLAN
 ⊕ Totalsondering
 ⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR.	MÅLESTOKK	BLAD NR.	AV
1350031756	1:1000	01	01
TEGNING NR.			REV.
102-1			0

FORKLARING - BORING	
Boring type (symbol)	Terrengkote
Borpunkt nr.	Fjellkote
	Boreddybde i løsmasse + boring i fjell (m)

00	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

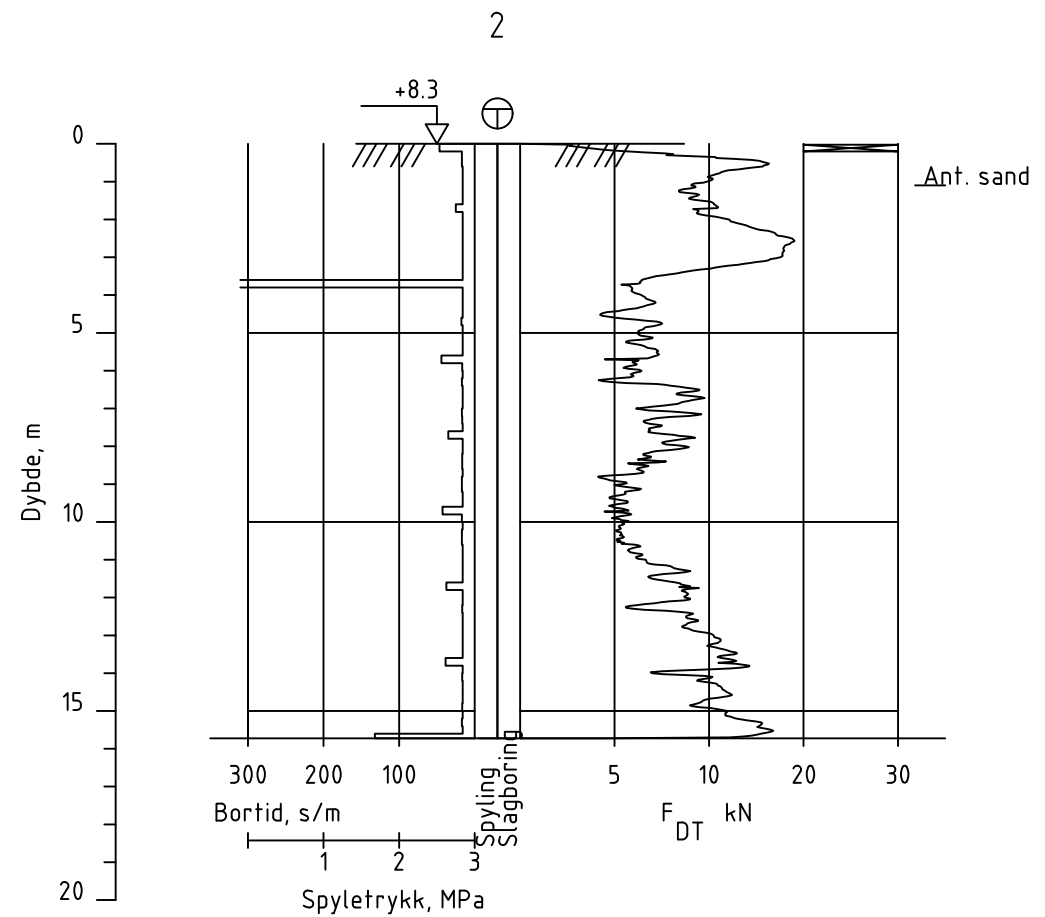
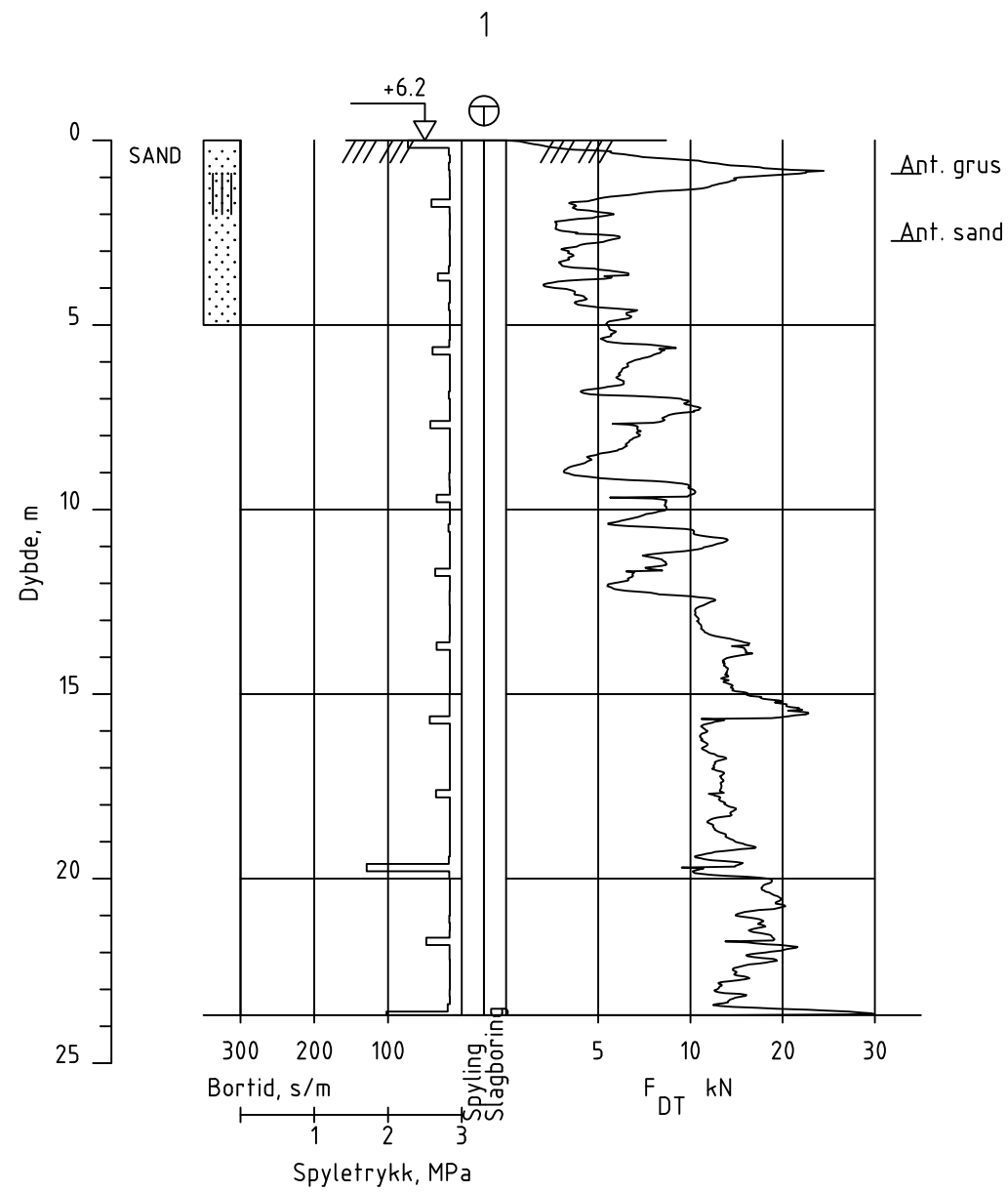
RAMBOLL
 Rambøll Norge AS
 P.b. 9420 Torgarden
 7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Grunnundersøkelser Rognan

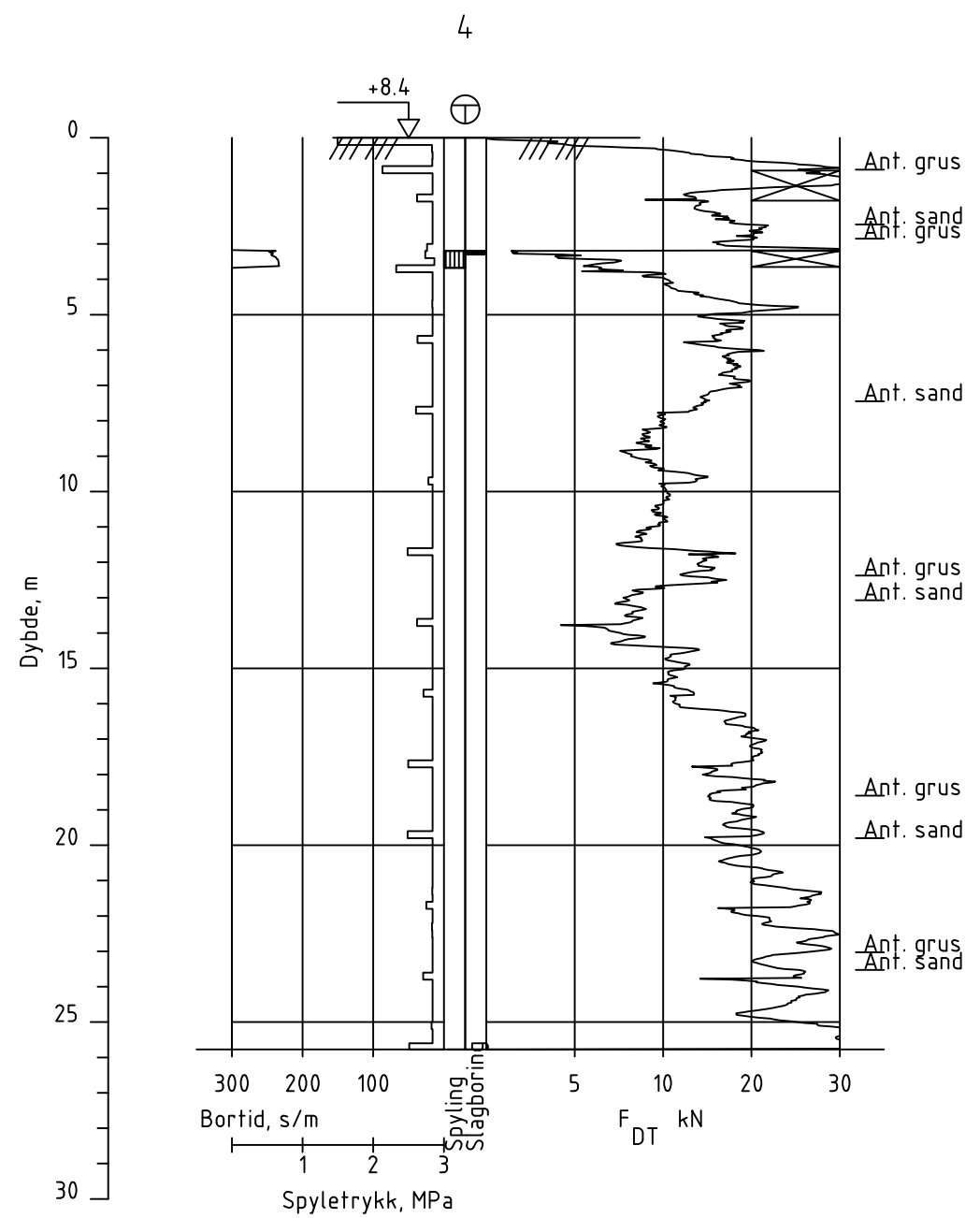
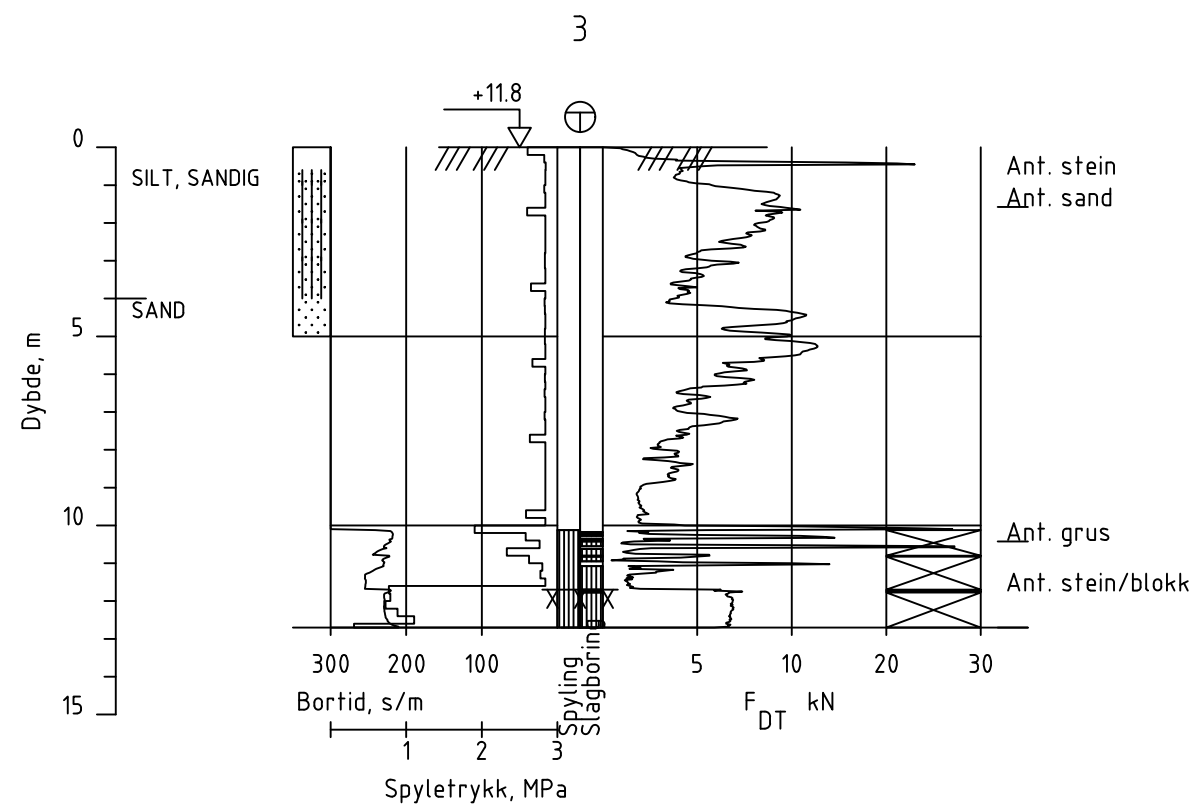
OPPDRAGSGIVER
Talus AS

INNHOOLD
SITUASJONSPLAN
 ⊕ Totalsondering
 ⊙ Prøveserie

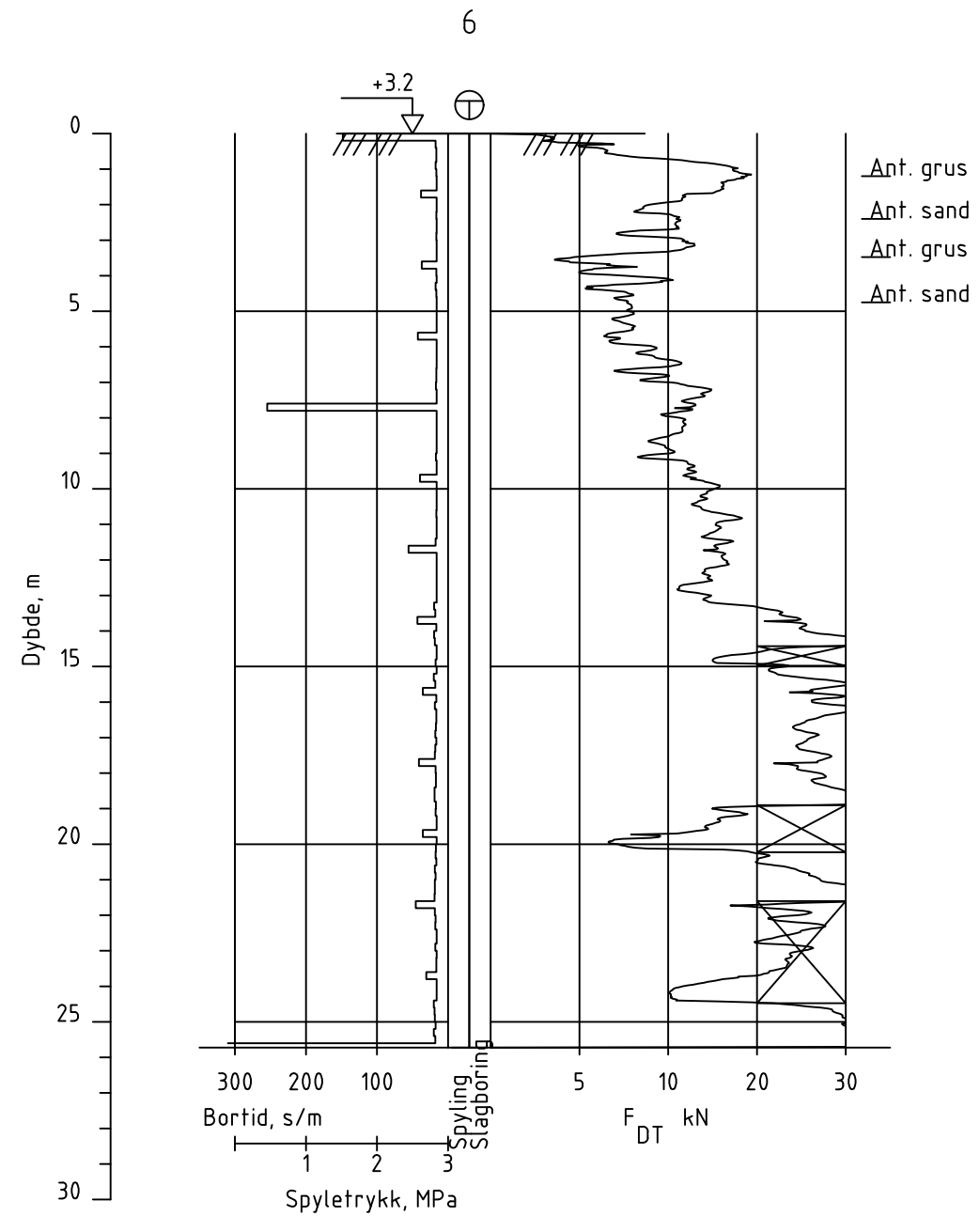
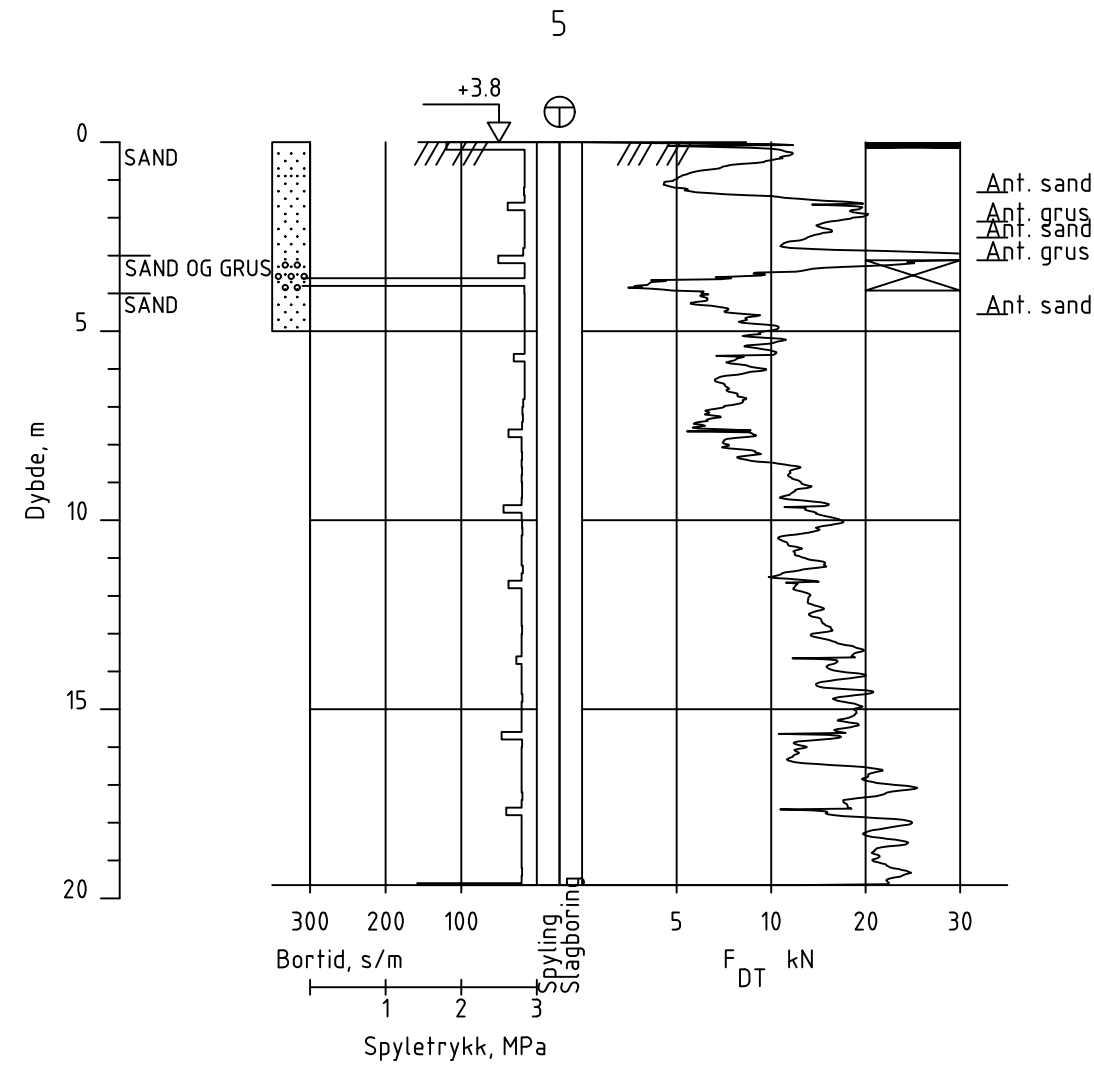
OPPDRAG NR.	MÅLESTOKK	BLAD NR.	AV
1350031756	1:1000	01	01
TEGNING NR.		REV.	
102-2		0	

						OPPDRAG		INNHOLD		OPPDRAG NR.	MÅLESTOKK	BLAD NR.	AV
00	17.12.2018					AKM	BKN	BKN	Grunnundersøkelser Rognan		BORERESULTATER		1350031756
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ	OPPDRAGSGIVER		⊕ Totalsondering ⊙ Prøveserie		TEGNING NR.			REV.
TEGNINGSSTATUS			Rambøll Norge AS P.b. 9420 Torgarden 7493 Trondheim TLF: 73 84 10 00 www.ramboll.no			Talus AS					103	0	

						OPPDRAG Grunnundersøkelser Rognan		INNHOLD BORERESULTATER		OPPDRAG NR. 1350031756	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
00 REV.	17.12.2018 DATO	ENDRING				AKM TEGN	BKN KONTR	BKN GODKJ	OPPDRAGSGIVER Talus AS		Ⓢ Totalsondering Ⓞ Prøveserie		TEGNING NR. 104
TEGNINGSSTATUS			Rambøll Norge AS P.b. 9420 Torgarden 7493 Trondheim TLF: 73 84 10 00 www.ramboll.no										

00	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

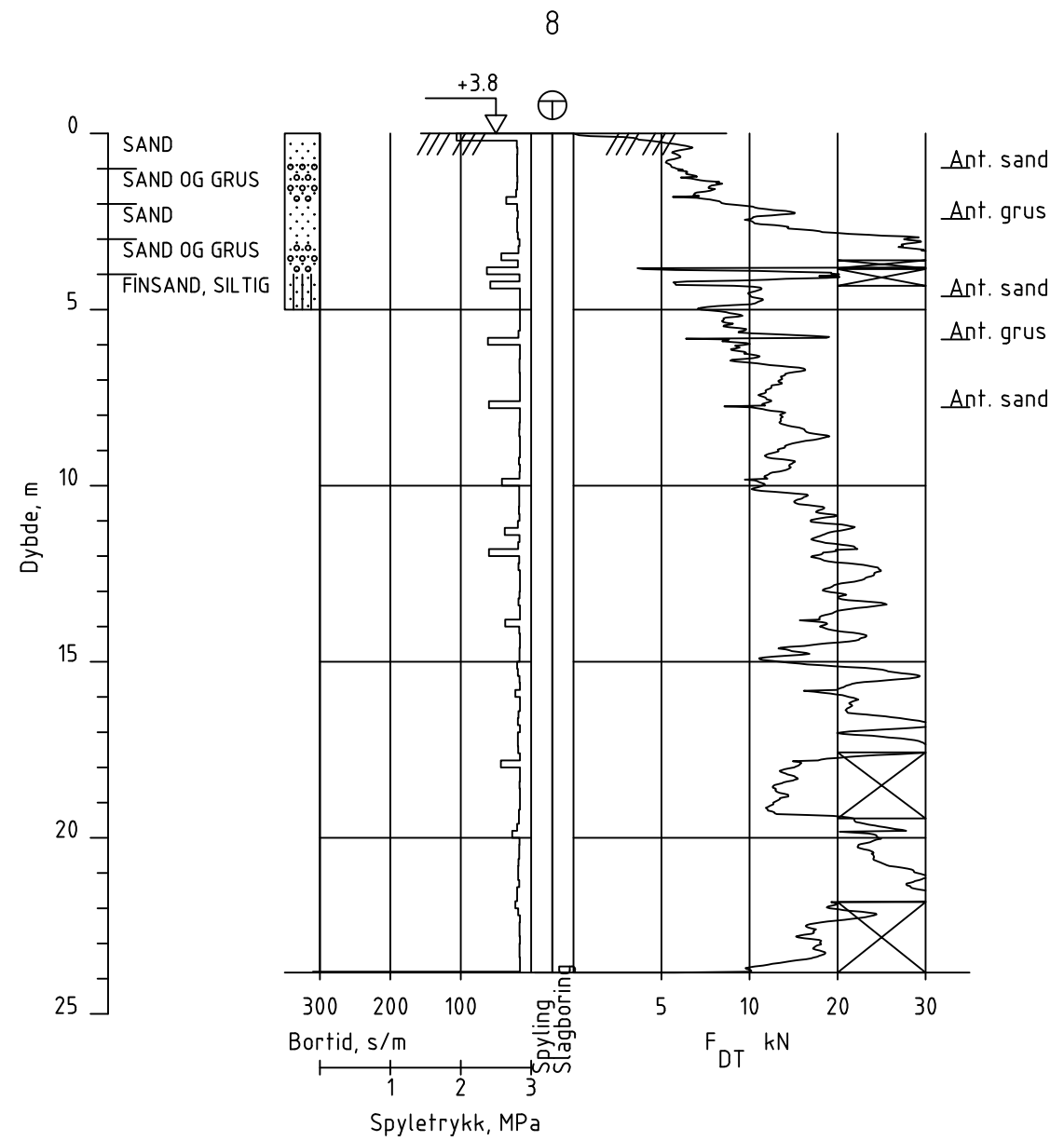
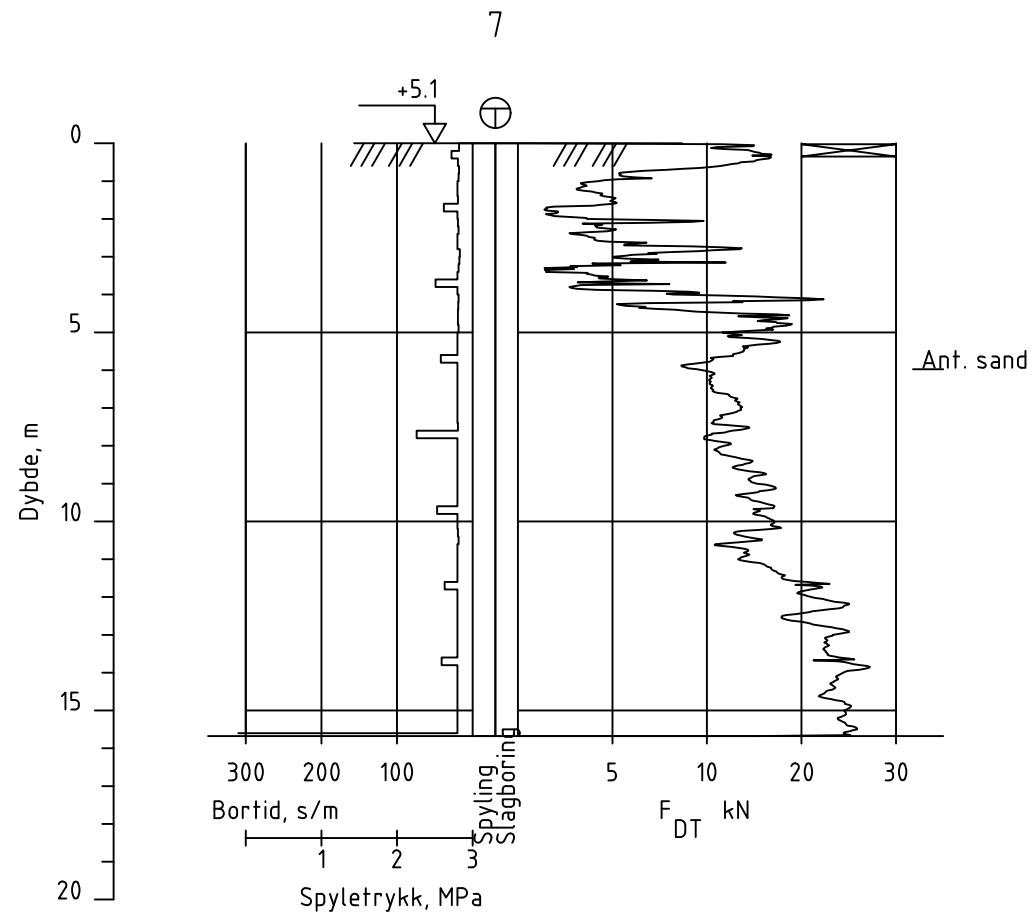
Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no

OPPDRAG
Grunnundersøkelser Rognan

OPPDRAGSGIVER
Talus AS

INNHOOLD
BORERESULTATER
⊕ Totalsondering
⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 1350031756	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 105			REV. 0

00	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no

OPPDRAG
Grunnundersøkelser Rognan

OPPDRAGSGIVER
Talus AS

INNHOOLD
BORERESULTATER
⊕ Totalsondering
⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 1350031756	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 106			REV. 0

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærfasthet (c_u) i kPa				S_t			
				10	20	30	40		10	20	30	40				
5	SAND	gruskorn siltig	01	K												
			02	K												
			03													
			04													
			05													
10																
15																
20																

Enkelt trykkforsøk : (strek angir def.% v/brudd)

Penetrometerforsøk Konsistensgrense w_p ————— w_L

T= Treaksialforsøk $\emptyset$ = Ødometerforsøk

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ∇ / ∇

Konusforsøk er utført ihht NS8015:1988

K= Kornfordeling

0	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
Rev.	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr. 1350031756 Målestokk: 1:100 Status: Datarapport

Grunnundersøkelser Rognan
Talus AS

BORPROFIL HULL NR.: 1

TERRENGHØYDE: +6.6 PRØVETYPE: Skovel

Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no

Tegning nr.

107

Rev.

0

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærfasthet (c_u) i kPa				S _t			
				10	20	30	40		10	20	30	40				
5	SILT, SANDIG SAND	enkelte gruskorn	06	K												
			07	K												
			08													
			09													
			10													
10																
15																
20																

Enkelt trykkforsøk : (strek angir def.% v/brudd)

Penetrometerforsøk Konsistensgrense w_p w_L

T= Treksialforsøk Ø= Ødometerforsøk

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ▼ / ▽

Konusforsøk er utført ihht NS8015:1988

K= Kornfordeling

0	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
Rev.	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr. 1350031756 Målestokk: 1:100 Status: Datarapport

Grunnundersøkelser Rognan
Talus AS

BORPROFIL HULL NR.: 3

TERRENGHØYDE: +11.8 PRØVETYPE: Skovel

RAMBOLL

Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no

Tegning nr.

108

Rev.

0

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærfasthet (c_u) i kPa				S _t	
				10	20	30	40		10	20	30	40		
5	SAND gruskorn		11	K	•									
			12	K	•									
			13	•										
	SAND OG GRUS		14	•										
	SAND gruskorn		15	•										
10														
15														
20														

Enkelt trykkforsøk : (strek angir def.% v/brudd)

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ▼ / ▽

Penetrometerforsøk Konsistensgrense w_p ————— w_L

Konusforsøk er utført ihht NS8015:1988

T= Treksialforsøk $\emptyset$ = Ødometerforsøk

K= Kornfordeling

0	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
Rev.	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr. 1350031756 Målestokk: 1:100 Status: Datarapport

Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no
Tegning nr.

Rev.

Grunnundersøkelser Rognan
Talus AS

BORPROFIL HULL NR.: 5

TERRENGHØYDE: +3.9 PRØVETYPE: Skovel

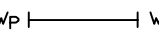
109

0

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærfasthet (c_u) i kPa				S _t	
				10	20	30	40		10	20	30	40		
5	SAND	gruskorn	16	K	10									
	SAND OG GRUS		17	K	10									
	SAND	gruskorn	18		10									
	SAND OG GRUS		19		10									
	FINSAND, SILTIG	gruskorn	20			30								
10														
15														
20														

Enkelt trykkforsøk : (strek angir def.% v/brudd)

Penetrometerforsøk Konsistensgrense w_p w_L

T= Treksialforsøk $\emptyset$ = Ødometerforsøk

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ∇ / ∇

Konusforsøk er utført ihht NS8015:1988

K= Kornfordeling

0	17.12.2018		AKM	BKN	BKN
Rev.	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr. 1350031756 Målestokk: 1:100 Status: Datarapport

Grunnundersøkelser Rognan
Talus AS

BORPROFIL HULL NR.: 8

TERRENGHØYDE: +3.8 PRØVETYPE: Skovel

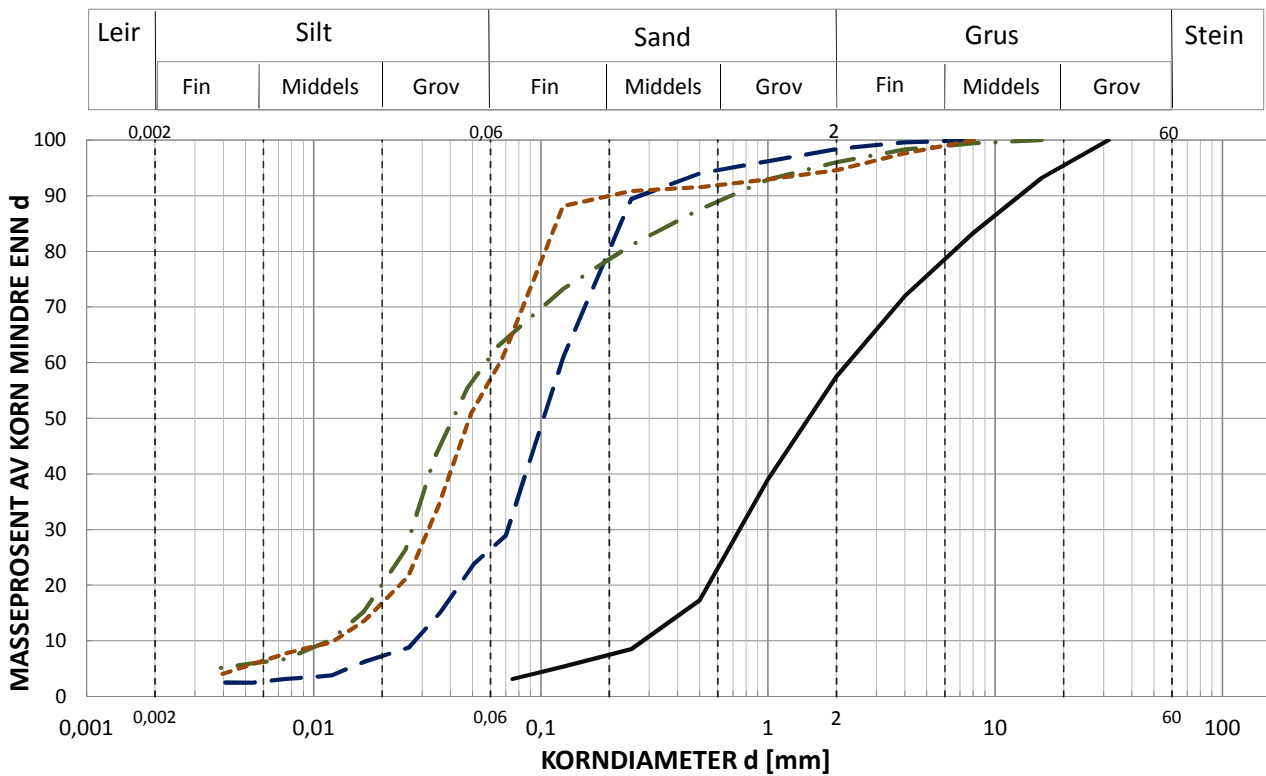
Rambøll Norge AS
P.b. 9420 Torgarden
7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00
www.ramboll.no

Tegning nr.

110

Rev.

0

Symbol	—	- - -	- · - · -	- - - - -	- · · · -
Prøve	A	B	C	D	E
Borhull	1	1	3	3	
Dybde	0,2-1,0m	1,0-2,0m	0,6-1,0m	1,0-2,0m	
labnr	1	2	6	7	
Beskrivelse	Sand, grusig	Sand, siltig	Silt, sandig	Silt, sandig	
d_{10}	0,293	0,028	0,012	0,012	
d_{25}	0,678	0,055	0,024	0,029	
d_{50}	1,593	0,106	0,042	0,049	
d_{60}	2,339	0,123	0,058	0,066	
d_{75}	5,056	0,187	0,153	0,097	
C_u	8,0	4,4	5,0	5,4	
% < 0,02mm	0,8	7,2	19,6	16,4	
% < 0,063mm	2,6	27,1	62,3	58,3	
% < 0,2mm	7,2	78,0	78,0	89,8	
Telegruppe	T1	T2	T4	T4	

$$C_u = d_{60}/d_{10} \quad (\text{alternativt } d_{75}/d_{25})$$

Rambøll, Divisjon Geo
Kobbeggt. 2, N-7042 Trondheim

Version 2018-11-06

Grunnundersøkelser Rognan

Talus AS

KORNFORDELINGSFORSØK

Revisjon

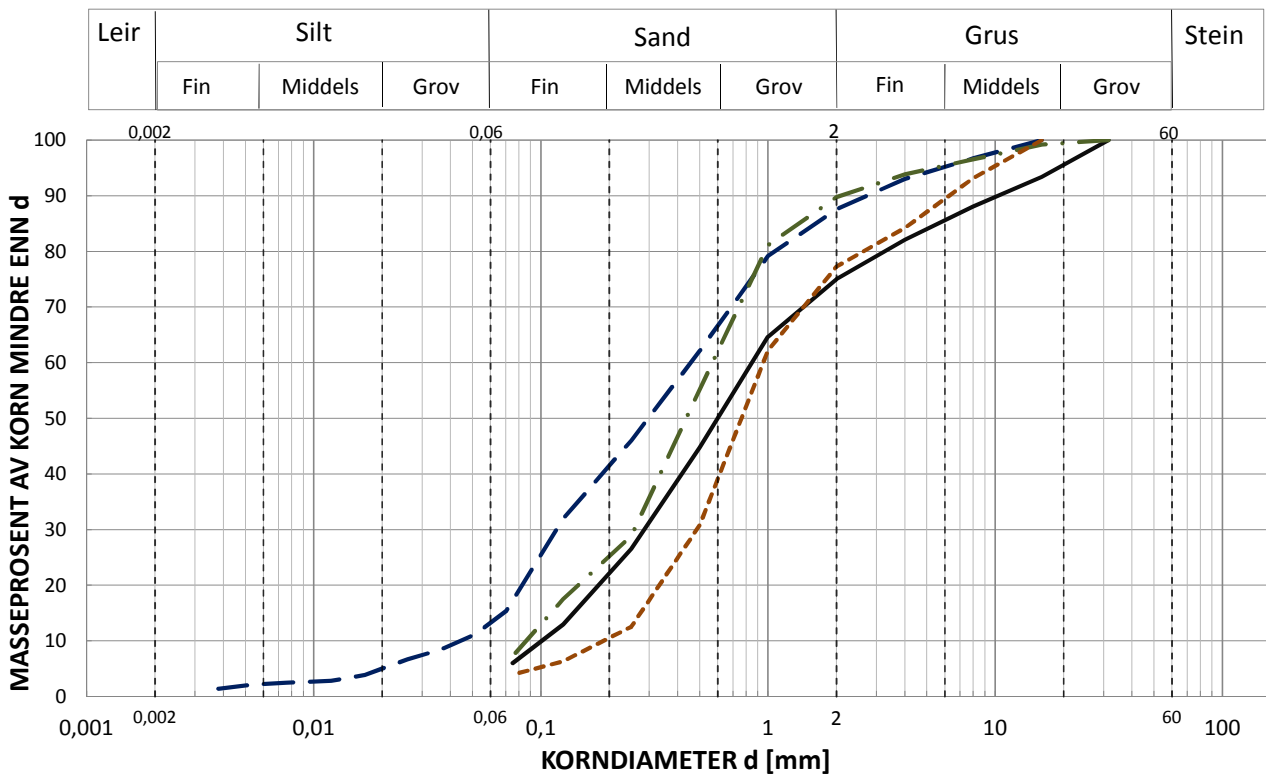
Tegn./kontr.
ESK/AKM

Dato
17.12.2018

Oppdrag
1350031756

Bilag

Tegn. Nr.
111

Symbol	—	- - -	- · - · -	- - - - -	· · · · ·
Prøve	A	B	C	D	E
Borhull	5	5	8	8	
Dybde	0,1-1,0m	1-2m	0,1-1,0m	1-2m	
labnr	11	12	16	17	
Beskrivelse	Sand, grusig	Sand, grusig	Sand, grusig	Sand, grusig	
d_{10}	0,104	0,045	0,088	0,198	
d_{25}	0,236	0,102	0,207	0,420	
d_{50}	0,632	0,312	0,450	0,806	
d_{60}	0,883	0,467	0,592	0,965	
d_{75}	1,997	0,878	0,882	1,849	
C_u	8,5	10,4	6,7	4,9	
% < 0,02mm	1,6	4,9	1,9	1,0	
% < 0,063mm	5,0	13,8	6,1	3,3	
% < 0,2mm	21,1	40,4	24,3	10,1	
Telegruppe	T1	T2	T1	T1	

$$C_u = d_{60}/d_{10} \quad (\text{alternativt } d_{75}/d_{25})$$

Rambøll, Divisjon Geo
Kobbegs gt. 2, N-7042 Trondheim

Version 2018-11-06

Grunnundersøkelser Rognan

Talus AS

KORNFORDELINGSFORSØK

Revisjon

Tegn./kontr.
ESK/AKM

Dato
17.12.2018

Oppdrag
1350031756

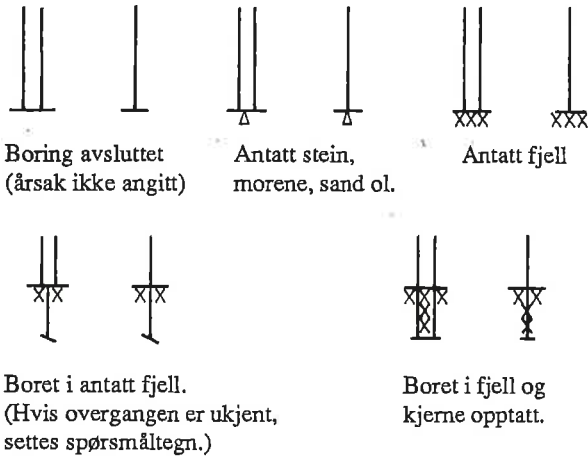
Bilag

Tegn. Nr.
112

MARKUNDERSØKELSER

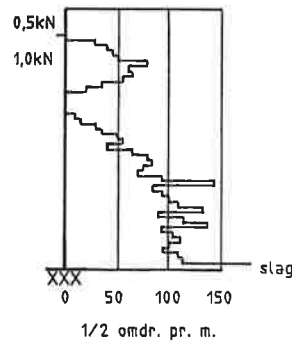
Sonderinger utføres for å få en orientering om grunnens relative fasthet, lagdeling og dybder til antatt fjell eller annen fast grunn.

Avslutning av boring (gjelder alle sonderingstyper).

Dreiesondering

utføres med 22 mm stålstenger med glatte skjøter påsatt en 200 mm lang spiss av firkantstål som er tilspisset i enden og vridd en omdreining. Boret belastes med inntil 1 kN og hvis det ikke synker for denne last, dreies det ned med motor eller for hånd. Antall halve omdreininger pr. 20 cm synkning noteres. Ved opptegninger vises antall halve omdreininger pr. meter synkning grafisk med dybden i borhullet og belastningen angis til venstre for borhullet.

Fjellkontrollboring

utføres med 32 mm stenger med muffeskjøter og hardmetallkroner nederst. Boret drives av en tung trykkluftdrevet borhammer under spyling med vann av høyt trykk. Når fjell er nådd, bores noe ned i fjellet, vanligvis ca. 3 meter, under registrering av borsynk for sikker påvisning.

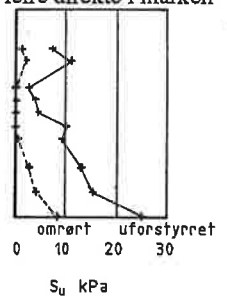
Prøvetaking

utføres for undersøkelse i laboratoriet av grunnens geotekniske egenskaper. Uforstyrrede prøver tas opp med NGI's 54 mm stempelprøvetaker. Prøvene skjæres ut med tynnveggede stålsylindere med innvendig diameter 54 mm og lengde 80 cm (evt. 40 cm). Prøvene forsegles i begge ender for å hindre uttørring før de åpnes i laboratoriet.

Representative prøver tas med forskjellige typer støtbor- og ram-prøvetaker, ved sandpumpe i nedspylte eller nedrammede foringsrør, av oppspylt materiale ved nedspyling av foringsrør og ved skovlboring i de øvre lag. Slike prøver tas hvor grunnen ikke egner seg for vanlig sylindrerprøvetaker og hvor slike prøver tilfredsstillende formålet.

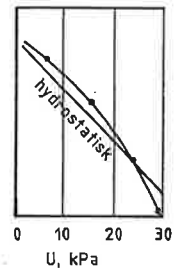
Vingeboring

bestemmer udrenert skjærstyrke (s_u) av leire direkte i marken (in situ). Måling utføres ved at et vingekors, som er presset ned i grunnen, dreies rundt med bestemt jevn hastighet til brudd i leira. Maksimalt dreiemoment gir grunnlag for å beregne leiras udrenerte skjærstyrke, som også måles i omrørt tilstand etter brudd.

Porevanntrykket

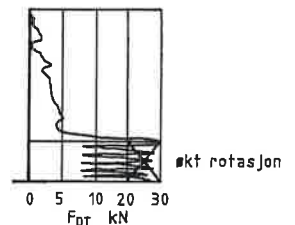
i grunnen måles med et piezometer. Dette består av et sylindrisk filter av sintret bronse som trykkes eller rammes ned til ønsket dybde ved hjelp av rør. Vanntrykket ved filteret registreres enten hydraulisk som stige høyden i en plastlange inne i røret (ved overtrykk påsettes manometer over terreng) eller elektronisk ved hjelp av en direkte trykkmåler innenfor filteret.

Grunnvannstanden observeres vanligvis direkte ved vannstand i borhullet.

Dreietrykksondering

utføres med 36 mm glatte skjøtbare stålstenger påsatt en normert spiss. Borstangen trykkes ned med konstant hastighet 3 m/min. og konstant rotasjon 25 omdr./min. Sonderingsmotstanden registreres som den til en hver tid nødvendige nedpressningskraft for å holde normert nedtrengnings-hastighet. Når motstanden øker slik at normert nedtrengnings-hastighet ikke kan opprettholdes, økes rotasjonshastigheten. Dette anføres i diagrammet.

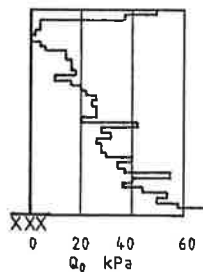
Totalsondering

kombinerer dreietrykksondering og fjellkontrollboring. Det brukes hydraulisk drevet borrhigg. Boring gjennom stein og blokk og ned i berg utføres ved slag og spyling.

Boredata (nedpressingskraft, synkhastighet, spyletrykk etc.) måles ved elektriske givere og overføres automatisk til en elektronisk registreringsenhet (Geoprinter). Resultatene tegnes opp vha. EDB.

Ramsondering

utføres med 32 mm stålstenger med glatte skjøter og en normert spiss. Boret rammes ned i grunnen av et fall-lodd med vekt 0,635 kN og konstant fallhøyde 0,6 m. Motstanden mot nedramming registreres ved antall slag pr. 20 cm synkning.

Rammemotstanden:

$$Q_0 = \frac{\text{Loddvækt} \times \text{fallhøyde}}{\text{synkning pr. slag}} \text{ (kNm/m)}$$

angis i diagram som funksjon av dybden.

LABORATORIEUNDERSØKELSER

Ved åpning av prøven beskrives og klassifiseres jordarten. Videre kan bestemmes:

Romvekt

(γ i kN/m^3) for hel sylinder og utskåret del.

Vanninnhold

(w i %) angitt i prosent av tørrvekt etter tørking ved 110°C .

Flytegrense

(w_L i %) og utullingsgrense (w_p i %) som angir henholdsvis høyeste og laveste vanninnhold for plastisk (formbart) område av leirmateriale. Differansen $w_L - w_p$ benevnes plastisitetsindeks. Er det naturlige vanninnhold over flytegrensen, blir materialet flytende ved omrøring.

Udrenert skjærstyrke

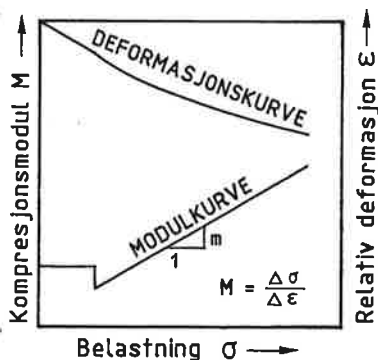
(s_u i kN/m^2) av leire ved hurtige enaksiale trykkforsøk på uforstyrrede prøver med tverrsnitt $3,6 \times 3,6 \text{ cm}^2$ (evt. hel prøve) og høyde 10 cm. Skjærstyrken settes lik halve trykkfastheten. Dessuten måles skjærstyrken i uforstyrret og omrørt tilstand ved konusforsøk, hvor nedsynkningen av en konus med bestemt form og vekt registreres og skjærstyrken tas ut av en kalibreringstabell. Penetrometer, som også er en indirekte metode basert på innsynkning, brukes særlig på fast leire.

Sensitiviteten (S_p)

er forholdet mellom udrenert skjærstyrke av uforstyrret og omrørt materiale, bestemt på grunnlag av konusforsøk i laboratoriet. Med kvikkleire forstås en leire som i omrørt tilstand er flytende, omrørt skjærstyrke $< 0,5 \text{ kN/m}^2$.

Kompressibilitet

av en jordart ved ødometerforsøk. En prøve med tverrsnitt 20 cm^2 og høyde 2 cm belastes trinnsvis i et belastningsapparat med observasjon av sammentrykningen for hvert trinn som funksjon av tiden. Resultatet tegnes opp i en deformasjons- og modulkurve og gir grunnlag for setningsberegning.

Humusinnhold

(relativt) ut fra fargeomslag i en natronlutopløsning.

En nøyaktigere metode er våt-oksidasjon med hydrogenperoksyd der humusinnholdet settes lik vekttapet (evt. glødetapet ved humusrike jordarter) og uttrykkes i vektprosent av tørt materiale.

Saltinnhold

(g/l eller o/oo) i porevannet ved titrering med sølvnitrat-oppløsning og kaliumkromat som indikator.

Kornfordeling

ved sikting av fraksjonene større enn 0,06 mm. For de finere partikler bestemmes den ekvivalente korndiameter ved hydrometeranalyse. En kjent mengde materialer slemmes opp i vann og romvekten av suspensjonen måles i en bestemt dybde som funksjon av tiden. Kornfordelingen kan så beregnes ut fra Stoke's lov om kulers sedimentasjonshastighet.

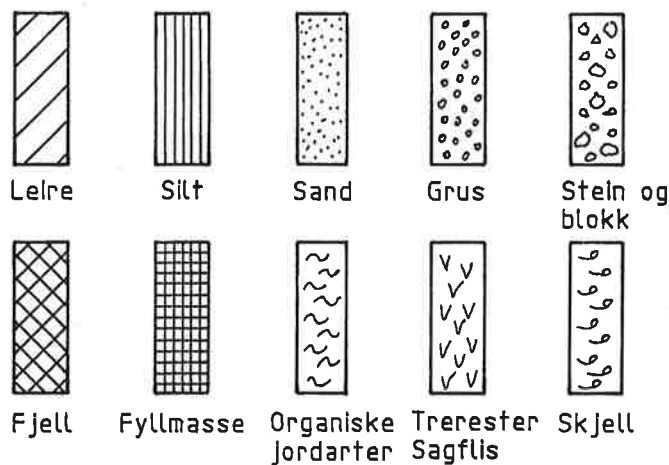
Fraksj. betegn.	Leir	Silt	Sand	Grus	Stein	Blokk
Kornstørr. mm	$< 0,002$	$0,002 - 0,06$	$0,06 - 2$	$2 - 60$	$60 - 600$	> 600

Jordarten

benevnes i henhold til korngraderingen med substantiv for den dominerende, og adjektiv for medvirkende fraksjon. Jordarten angis som leire når leirinnholdet er over 15%. Morene er en usortert breavsetning som kan inneholde alle kornstørrelser fra leir til blokk.

Organiske jordarter

klassifiseres etter opprinnelse og omdanningsgrad (torv, gytje, dy, matjord).

Anmerkning

- Leire: T = tørrskorpe
- R = resedimenterte masser
- K = kvikkleire
- Ved blandingsjordarter kombineres signaturene.
- Morene vises med skyggelegging.
- For konkresjoner kan bokstavsymboler settes inn i materialsignaturen:
  - Ca. = kalkkonkresjoner
  - Fe = jernkonkresjoner
  - AH = aurhelle